

XI.

Premio de un cuadro

Girona per Aragó

POR

D. Pedro de Palol y Poch

GIRONA PER ARAGÓ

*
**

I.

Ab los murs que te Girona
comandant en Ramon Folch,
ja poden venir pel seti
tots los francesos del mon.

De ciutats com es aquesta
no se 'n troban pas per tot,
d' homes com los de Cardona
no n' hi ha cap mes en lloch.

Atrevit, Felip, te diuhen,
ho has estat ab mala sort,
si s' obrí 'l coll de Massanas
ja 's tancarà un altre coll.

No hi fa res que 'l de Mallorca
giri cara al d' Aragó
ni l' Oller de Barcelona
ni tots los nobles traydors,

Que al rey en Pere l' hi sobra
gent honrada y brassos forts,
y á tu Felip, sols te falta
que ensopegues ab en Folch

Que ¡viva Deu! no 'l coneixes
pero, es capás, si ell ho vol,
d' aixecar dobles murallas
ab las testas dels fellons.

—

—Las tropas del rey de Fransa
han ocupat mols de llochs
y es aixó pel plan que porto
per' nosaltres ventatjós.

Tinguen segura la plassa
la creuhada no 'm fa por
que de gent y de queviures
no calrá tenirne á doll.

Lo d' Ampurias fa sa feyna
ab sobradament d' esforços;
per la mar tinch gent que corre
com en Marquet y 'n Mallol.

Sols me resta, per Girona,
tenir certesa de vos.
—Quant la patria me demana
may pregunto lo que vol,

Puig la terra quant bateja
los fills que á la patria don
no 'ls hi daria 'l baptisme
si tinguesen que ser borts.

—Ja sabia que en lo regne
sou vos lo soldat millor.
—Potser fins m' ho pensaría
si 'l rey en Pere no ho fos.

—Donchs; no cal perdre jornadas.
—Avans que s' aixequi 'l sol,
—Girona es la decissiva
—Donchs, ja es lliure l' Aragó.—

—Aixís parlava 'l rey Pere

conversant ab Ramon Folch
que era fácil avenirse
siguent dos de tan gran cor.

Lo rey cap á Barcelona
lo crida un quefer millor,
y á esperar l' alba que apunte
se 'n va 'l vescompte Ramon.

II.

Las tropas del rey de Fransa
baixadas del Ampurdá
esperan que 'l jorn clareje
pels entorns de la ciutat.

Fermant picas y ballestas
han passat la nit en blanch
si 'ls francesos van fer vetlla
també 'n feren á ciutat.

Murs y torras se referen
se barraren los portals
y de murallas en fora
ni una pedra hi va quedar.

De matí de matinada
soná 'l clarí dintre 'l camp,
los ballesters de Girona
ja son tots al murandal.

Com remat de llops famélichs
los francesos s' hi han tirat,
per empenta mes ó menos,
las murallas no caurán.

A la primera investida
ja se va poguer probar
quina llansa fou mes ferma
qui acertava mes al blanch.

Quant un arch se disparava
no era pas malaguanyat,

quant se brandava una massa
ja era un cap fet ensetalls.

L' aguerit Folch de Cardona
era mes lleuger que 'l llamp,
entre la pluja de ferro
se 'l veyia per tots costats,

Las sortidas de la plassa
no las feya may en va
que 'ls ballesters que 'l seguien
eran certers y triats.

Si 'ls francesos escalavan
al cim no se 'ls veyia may
que devallavan al fosso
mitj malmesos y nafrats.

Lo crit de guerra sortia
del cércol del murandal
com los bruels de la llopada
que 'l carnatje hagues flayrat.

Jamechs de dol del que queya
tantost se 'n sentia cap,
lo dringnar de tanta llansa
afogavan tots los planys.

A durar un altre dia
la febra d' aquests combats,
de la gent de la creuhada
no n' haguera quedat cap.

Los hospitals de la plassa
pels ferits no son bastants,
los fossos de tants cadavres
se poden passá' á peu plá.

De tanta carn masegada
los ayres s' han infectat;
acabá de ferí 'l ferro
quant la pesta comensá

Que si fou ó no fou cástich
prou se vegé ab las senyals
que dels soldats de 'n Cardona
no se 'n veyá caure cap.

III.

Treuga y parlament demanan
y parlament se 'ls hi don'.
—Mestrastant, diu en Cardona,
de 'n Pere vindrá refors;

Si no 'n ve, caygue qui caygue,
no havém de témer la mort;
millor tomba per nosaltres
no 'ns la donarán enlloch.—

Y al portal en Folch espera
ab sos capitans millors:
missatger del rey de Fransa
ja s'hi acosta 'l compte Foix.

—Vostra fermesa m' assusta
y fins m' estranya Ramon
puig sabeu que nostras armas
s'obran las portas per tot.

—A fé, Foix, que aquí Girona
tant com visca 'n Ramon Folch,
no posarán los francesos
la petjada en un sol roch.

—De valent teniu la fama
mes los vostres soldats, no.
—A fé que m' he cregut sempre
ser lo mes cobart de tots.

—Mes, aném á nostra tasca
y entrém ferms á la cuestió:
si entreguéu la plassa, os juro
que no os han de faltá honors.

—Traydorías com aquesta

no 's fan al rey d' Aragó,
y de fellons y de baras
los de 'n Cardona no 'n son.

— La pendrém á costa vostra
y allavors no haurá perdó.

— Podéu aixís estalviarvos
de donarme distincions.

— La causa nostra es del Papa
y al Papa seréu traydor.

— De Deu es la que defenso
y ní 'l rey ni Deu ho vol.—

Enujat lo de Cardona
no escolta ja mes rahons,
y altra voltra als seus atía
al cim del murs, coratjós.

Mes, ordres del rey l' hi han dadas
que hi van la sort d' Aragó
y á cumplirlas no té espera
lo vescompte Ramon Folch.

— Veniu, Foix, las portas s' obran,
mes, ab una condició,
que la gent que jo comando
surti armada y ab honors.

— Paraula noble es donada
y qui hi falte n' es felló.

— Donchs, digau al rey de Fransa
que 's prepara 'n Ramon Folch.—

Mentres las tropas francesas
reben las novas de 'n Foix,
als soldats de dins la plassa
parla així 'l vescompte Folch:

— Ojats, fills de la victoria,
la gloria es per' Aragó;
tenim que deixar Girona
perqué aixís lo rey ho vol.

Sortirém de las murallas
ab armaments y ab honors,
desplegadas las banderas
com ensenyas de triomf.

Girona queda als francesos,
si á Deu plau fins al retorn ,
que 'l rey en Pere 'ns espera
pera acabar d' un sol cop.

—Aném, tots á la victoria—
crida tothom coratjós
y sortiren de la plassa
fent tremolar los pendons.

—¡Fins á reveure, francesos,
diu, passant, en Ramon Folch:
á Panissars os espera
Girona per Aragó! —

